

Lubrza, dnia 07.02.2019r.

Pan Stanisław Kendzia

Radny

Lubrza

Nasz znak: 430. 2.2019

W odpowiedzi na złożoną przez Pana w dniu 29 stycznia 2019r. interpelację w sprawie ogłoszenia roku 2019 rokiem 770-lecia nadania praw miejskich m. Lubrza uprzejmie informuję, że w dniu 05 lutego br. zwrócono się do Muzeum Regionalnego w Świebodzinie, celem potwierdzenia tego faktu w posiadanych przez nich dokumentach źródłowych. Po ich weryfikacji zapadnie decyzja w przedmiotowej sprawie.

Z poważaniem:

Do wiadomości:

1. Biuro Rady
2. a/a

WÓJT
Ryszard Skomeczek

Od: biuro <biuro@muzeumswiebodzin.pl>
Wysłano: wtorek, 12 lutego 2019 14:34
Do: promocja@lubrza.pl
Temat: Re: Zapytanie - historia Lubrzy.

Szanowna Pani,

sprawa nie jest taka prosta, jak się z pozoru na pierwszy rzut oka wydaje. Chodziłoby zapewne o datę 1249. W tym roku mamy potwierdzenie przekazania **wioski** Lubrza na rzecz klasztoru w Paradyżu (KDW 279). Wcześniej, z roku 1246, mamy potwierdzenie przez księcia Przemysła wielkopolskiego posiadania Lubrzy jako posiadłości klasztoru w Paradyżu (KDW 252). Niestety, dokument ten uważany jest za falsyfikat. W roku następnym, czyli w 1247, Lubrza wspomniana jest wśród posiadłości paradyskich w bulli papieża Innocentego IV (KDW 265). Jak zatem widać z przeglądu tych trzech dokumentów, Lubrza jest w tym czasie **wioską** w posiadaniu cystersów paradyskich.

Pierwszym dokumentem, który wspomina o Lubrzy jako prawdopodobnym mieście (civitas) jest dokument z 1276 roku (KDW 461), w którym wspomniany jest m. in. prefekt Ulryk z Lubrzy. Według ostatnich interpretacji nie jest to jeszcze moment ukształtowania pełnego ustroju miejskiego Lubrzy, lecz tylko jej uprawnień sądowych. Między innymi dlatego ponownie w 1293 roku (KDW 700) Lubrza wspomniana jest tylko jako **posiadłość** klasztoru paradyskiego. Dopiero w 1304 roku (KDW 880) Lubrza wspomniana jest jako opidum et castrum, czyli **miejsce umocnione z zamkiem**, ale nadal bez tytułu miejskiego miejscowości. W 1312 roku (KDW 952) Lubrza wspomniana jest jako siedziba dystryktu (okręgu), czyli jest wówczas tylko jednostką podziału terytorialnego księstwa głogowskiego.

Pewnie Lubrza występuje już jako **miasto z zamkiem** w 1319 roku (KDW 1012), będąc wówczas w posiadaniu Henczka von Wezenborga. Ponownie Lubrza występuje w dokumencie z 1320 roku już prawdopodobnie z pełnymi regulacjami miejskimi, m. in. na dokumencie przywieszona jest pieczęć miasta Lubrza (KDW 1019). Podobnie o Lubrzy jako mieście i posiadłości klasztoru paradyskiego wspomina się w 1322 roku (KDW 1028). W 1329 roku Lubrza wspomniana jest wśród kilkunastu miast z zamkami w księstwie głogowskim (KDW 1099). Ostatecznie taką sytuację potwierdza również dokument z 1330 roku (KDW 1106) - miasto i zamek Lubrza oraz dokument z tego samego roku (KDW 1107) - zamek Lubrza.

Reasumując, na pewno rok 1249 nie może uchodzić jako rok praw miejskich Lubrzy, ponieważ wyraźnie w tym czasie Lubrza jest zapewne tylko wioską. Ciekawsza jest data 1276, która sugeruje jakieś zabiegi w pozyskaniu przez Lubrę praw miejskich, ale prawdopodobnie ostatecznie nieskutecznych. Faktycznie dopiero rok 1319, to właściwe potwierdzenie już istniejących uprawnień miejskich Lubrzy. Całą sprawę komplikuje jeszcze jedna kwestia, mianowicie Lubrza w okresie XIII - XIV wiek była własnością podzieloną pomiędzy dwa rody rycerskie (Dryjowie, Jeleńczycy) oraz klasztor cystersów w Paradyżu. Istnieje nawet koncepcja podziału w tym czasie Lubrzy na dwie odrębne miejscowości - właściwa Lubrę oraz Lubieniów (prof. T. Jurek). Zatem jeśli stwierdzimy, że któreś wspomniane wyżej z uprawnień miejskich dotyczy Lubrzy, to nadal nie wiemy czy właściwej Lubrzy czy może Lubieniowa, który najpewniej w XIV wieku zanikł, zostając włączony do już wtedy jednolitej, pełnej własności paradyskiej w Lubrzy.

To tyle tych skomplikowanych wywodów, które może ułatwią Pani użycie argumentacji, że rok 2019 nie jest rokiem 770-lecia praw miejskich Lubrzy, lecz jedynie rokiem 770-lecia istnienia miejscowości, natomiast właściwsze byłoby określenie, że Lubrza w obecnym roku obchodzić może pewnie najwyżej 700-lecie praw miejskich. Gdyby były Pani potrzebne, któryś ze wspomnianych dokumentów to prześlemy Pani ich skaniny.

Z poważaniem

Marek Nowacki
Dyrektor Muzeum Regionalnego w Świebodzinie